

СУРАТЛАРДА: тантаналардан павъалар.

НАВОЙ РУХИ МАДАДКОР БҮЛГАЙ!

(Давоми. Боши 1-бетда).

Бу йил халқимизнинг асрий орзумдларинамалта ошиди. Узбекистонимиз давлат мустақиллигин эълон қилди ва ўз таҳдирини энди ўзи ҳал қиласидан бўлиб қолди.

Сизларни, Узбекистонинг барча фурорларини, барча ватандошларимизни, ана шундай қўшалаш байрам билан, жумхурятимиз раҳбарини номидан, шахсан ўз номидан, чин юракдан табриклийман ва юртимизда ҳақиқий мустақилик ўратиш йўлида, ҳаммамгизга куч-кучват, мардлик-омонлик, ҳамма ишларингизда ва ҳаётингизда омад тилмайдан!

Бизларнинг тарихимиз, бугунги ҳаётнимиз шундай кўрсатадик, озодлик йўли, мустақилик йўли маҳсулатни воғот оғир бўлади. Ҳали кўп синовлардан ўтиша тўғри келади:

Озодлик ва Истиклол йўлида, бу эзгу ниятларни ҳаётимизга амални тадбик этишида, бир жон, бир тан бўйларни ўтишимиз керак.

Шу сабабдан бутун халқимизни доим бирдамлика, бир-бирiga ҳамнафас ва ҳамдard бўлишига чиқарган улуг бобо-калиниг смисоси олдид, кинжални, бир-биримизга суз берайлика:

Озодлик ва Истиклол йўлида, бу эзгу ниятларни ҳаётимизга амални тадбик этишида, бир жон, бир тан бўйларни ўтишимиз керак.

Лик! Ҳеч қачон танлаған йўлимиздан қайтмайлик!

Агар халқимиз жисплашса, ҳошиш-иродамиз бир бўлса, близлари ҳеч қандай куч енголмайди! Буни ҳам ҳаммамиз яхши билишимиз зарур.

Қадрли дўслар!

Биз бутун унтилмас, тарихий воқеани гувоҳи бўлди турибомиз.

Мустақил Узбекистонинг пойтахти—азис ва жонакон Тошкентимиз бағрида, Низомиддин Мир Алишер Навоий ҳайкал ва улкан ҳадж милий боргин очишида қатнашмоқдамиз.

Мустамдакалини сиёсати осонлик билан жон бермайди. Шунин ҳаммамиз яхши эса тутишимиз керак.

Шу сабабдан бутун халқимизни доим бирдамлика, бир-бирiga ҳамнафас ва ҳамдard бўлишига чиқарган улуг бобо-калиниг смисоси олдид, кинжални, бир-биримизга суз берайлика:

Озодлик ва Истиклол йўлида, бу эзгу ниятларни ҳаётимизга амални тадбик этишида, бир жон, бир тан бўйларни ўтишимиз керак.

Мана шу фурсадтан фойдаланиб, Алишер Навоий ҳайкални яратсан ҳайкаларош, мемор ва қурувчилаимизни, борни безатувчи қўли олтин меҳнатлиримизни. Сизларнинг, азис дўстлар, номинидан, кутлашга ва миннатдорчилек билдириша рухсат берграйсан.

Чиндан ҳам, қурувчilar самарали меҳнат қўлдилар, тўрт-беш ой мобайнида, тўрт-беш йиллик олийжаноб ишни қилиб қўйдилар.

Бунда мен халқимизни ўз улуг фарзандига бўланган улкан меҳр-оқибатини кўрдим.

Алишер Навоий юртни, днёрни, кўрнамосидорлар боғлар оғушида кўришини орзига қўйдилар.

Бугун биз бобомиз руҳи олдиди чукур таъзим бажо кетларар эканимиз, ундан олдин ва ундан кейин ўтган улуг зотларни руҳлари ҳам шод бўлади, деб умид қиласми.

Уз тарихи ва аждодларини сийлаган ҳалқининг келагати, албатта порлоқ бўлади. Ишонамизни, Узбекистонимиз, тез орада дувё ҳамдустликга ўргасидан ўзига мунисоб ўринни эгалайдай, Ишоншо. Ана ўшандо ҳам Алишер Навоийнинг кутилугномизни бозига мададкор бўлади.

Бу кўпик бу ҳайкал, бу сўлим боб ҳаммамизга муборак бўлсин, азис дўстлар, узбек халқимизниг ўлуг сиймоси Алишер Навоий номидек агадабад сағонсан, обод бўлсин!

Р. ЖУМАНИЕЗОВ (ЎзТАГ) ва ШЕРБЕК олган суратлар.

камолот қаъбасига айланаб кетса ажаб қилиб қўйдилар.

Азиз дўстлар, ватандошлар!

Юртимизнинг азис меҳмонлари!

Алишер Навоийнинг муҳтаром ихlos-мандлари!

Бугун биз бобомиз руҳи олдиди чукур таъзим бажо кетларар эканимиз, ундан олдин ва ундан кейин ўтган улуг зотларни руҳлари ҳам шод бўлади, деб умид қиласми.

Уз тарихи ва аждодларини сийлаган ҳалқининг келагати, албатта порлоқ бўлади. Ишонамизни, Узбекистонимиз, тез орада дувё ҳамдустликга ўргасидан ўзига мунисоб ўринни эгалайдай, Ишоншо. Ана ўшандо ҳам Алишер Навоийнинг кутилугномизни бозига мададкор бўлади.

Бу кўпик бу ҳайкал, бу сўлим боб ҳаммамизга муборак бўлсин, азис дўстлар, узбек халқимизниг ўлуг сиймоси Алишер Навоий номидек агадабад сағонсан, обод бўлсин!

**Таъзим сизга,
Мир Алишер!**

(Давоми. Боши 1-бетда).

этисча, шу қадар теран миллий ёзувчilar бўлиб қолишганини, қозоқ адабети илдизлari билан узвий равишда болганинг кетганиларини таъкидлайди. У қовоқ адабети мумтози Мухтор Азевоз йигрима жилдик асарларини ҳамда катта сопол кўздан соғва килди.

Украин шоирни Грицко Халимненко залда ҳозир бўлганиларни ўзининг янги таржималари билан таништириди. У мамлакатимиз турли гўшаларидан келган шоирлар билан биргаликда «Навоий ғазаллари гулдастаси» тоблий нашрни тайёрлаша қатнашди.

Туркман ҳалқининг кутилугида маънавий ҳаётни XV аср ўзбек мутозадиби адабети оқсоқолинин ижоди билан чамбараси болганинг. Бу алоқа Алишер Навоий ҳаётлигидек бошланған ҳозиргача давом этмоқда, шонранинг шеърий сатрлари ва миллий ҳаҷа оғзаки ижоди мизда яратилган кўйдан-кўп достонлар, қасидалар буни тасдиқлаши мумкин, деди Туркманистон Фондар академиси Махтумкули номли адабети илмогониниң директори Ашир Оразов. Айтилган сузларнинг ибтиди биргаликда ашхабодлик баҳши машҳур туркман мусиқи тизимида яратилган «Навоий ғазаллари гулдастаси» тоблий нашрни тайёрлаша қатнашди.

Бокулук профессор Жаннат Нагиева, Эроннинг ССРдаги элчиносини биринчи котиби Ҳусайн Интизорий, Киргизистон ёзувчilar уюшмаси бошқаруванинг биринчи котиби Асан Жакшилов, Тожикистон Баш вазирининг ўрнибосари Ҳабиб Сайдмуродов, Адабёт илмогонинг ректори московларини Евгений Сидоров, ўз нутқларида Алишер Навоийнинг бўлган беназир қизиқини таъкидлайдилар, янги-янги авлодлар ундан донолик, инсонпарварлик, юксак маданият сабогини оладилар.

Бокулук профессор Жаннат Нагиева, Эроннинг ССРдаги элчиносини биринчи котиби Ҳусайн Интизорий, Киргизистон ёзувчilar уюшмаси бошқаруванинг биринчи котиби Асан Жакшилов, Тожикистон Баш вазирининг ўрнибосари Ҳабиб Сайдмуродов, Адабёт илмогонинг ректори московларини Евгений Сидоров, ўз нутқларида Алишер Навоийнинг бўлган беназир қизиқини таъкидлайдилар, янги-янги авлодлар ундан донолик, инсонпарварлик, юксак маданият сабогини оладилар.

Тантанали кечада Узбекистон санъатъусталари иштирокидаги катта қатта қашарнинг ҳамхуряни, таъзимини таъзимлаштиришти.

Тантанали кечада Узбекистон санъатъусталари иштирокидаги катта қатта қашарнинг ҳамхуряни, таъзимини таъзимлаштиришти.

Тантанали кечада Узбекистон санъатъусталари иштирокидаги катта қатта қашарнинг ҳамхуряни, таъзимини таъзимлаштиришти.

Тантанали кечада Узбекистон санъатъусталари иштирокидаги катта қатта қашарнинг ҳамхуряни, таъзимини таъзимлаштиришти.

Тантанали кечада Узбекистон санъатъусталари иштирокидаги катта қатта қашарнинг ҳамхуряни, таъзимини таъзимлаштиришти.

Тантанали кечада Узбекистон санъатъусталари иштирокидаги катта қатта қашарнинг ҳамхуряни, таъзимини таъзимлаштиришти.

Тантанали кечада Узбекистон санъатъусталари иштирокидаги катта қатта қашарнинг ҳамхуряни, таъзимини таъзимлаштиришти.

Тантанали кечада Узбекистон санъатъусталари иштирокидаги катта қатта қашарнинг ҳамхуряни, таъзимини таъзимлаштиришти.

Тантанали кечада Узбекистон санъатъусталари иштирокидаги катта қатта қашарнинг ҳамхуряни, таъзимини таъзимлаштиришти.

Тантанали кечада Узбекистон санъатъусталари иштирокидаги катта қатта қашарнинг ҳамхуряни, таъзимини таъзимлаштиришти.

Тантанали кечада Узбекистон санъатъусталари иштирокидаги катта қатта қашарнинг ҳамхуряни, таъзимини таъзимлаштиришти.

Тантанали кечада Узбекистон санъатъусталари иштирокидаги катта қатта қашарнинг ҳамхуряни, таъзимини таъзимлаштиришти.

Тантанали кечада Узбекистон санъатъусталари иштирокидаги катта қатта қашарнинг ҳамхуряни, таъзимини таъзимлаштиришти.

Тантанали кечада Узбекистон санъатъусталари иштирокидаги катта қатта қашарнинг ҳамхуряни, таъзимини таъзимлаштиришти.

Тантанали кечада Узбекистон санъатъусталари иштирокидаги катта қатта қашарнинг ҳамхуряни, таъзимини таъзимлаштиришти.

Тантанали кечада Узбекистон санъатъусталари иштирокидаги катта қатта қашарнинг ҳамхуряни, таъзимини таъзимлаштиришти.

Тантанали кечада Узбекистон санъатъусталари иштирокидаги катта қатта қашарнинг ҳамхуряни, таъзимини таъзимлаштиришти.

Тантанали кечада Узбекистон санъатъусталари иштирокидаги катта қатта қашарнинг ҳамхуряни, таъзимини таъзимлаштиришти.

Тантанали кечада Узбекистон санъатъусталари иштирокидаги катта қатта қашарнинг ҳамхуряни, таъзимини таъзимлаштиришти.

Тантанали кечада Узбекистон санъатъусталари иштирокидаги катта қатта қашарнинг ҳамхуряни, таъзимини таъзимлаштиришти.

Тантанали кечада Узбекистон санъатъусталари иштирокидаги катта қатта қашарнинг ҳамхуряни, таъзимини таъзимлаштиришти.

Тантанали кечада Узбекистон санъатъусталари иштирокидаги катта қатта қашарнинг ҳамхуряни, таъзимини таъзимлаштиришти.

ЎЗБЕКИСТОНИИ ТИНЧ КЎЙИНГ

бекистонни, ўзбек ҳалқини

бекистонни, ўзбек

Эътибор Охунова

ФУРУР ҚАЙТАЁТИР, ЙЎЛНИ БЎШАТИНГ

Мустакиллик Эълон қилингган кун

Этагига ўт туташган ўтишинга боқарман,
Кимлигимни англайломай дилим ўтда ёйарман,
Ул бўйн бирорларга телип ўйнор соқсанави,
Тўйнукдан нур мурлади қайтанида нафузим.

Минбарларда роса дудукламид ўзга тилида,
Разон ўйлим колиб, кетдим багонанинг ўйидан,
Имон, инос-хизбнома оғландинар қўйидан,
Имод бўлиб этиб келди исайкор тўғри сўзим.

Шоҳиларни кийди ўзга, ўзим юрдик бўзларда,
Шахарларда тавиннолар, мен-чи, кўрик-бузларда.
Саротонда эриб, кишида тўйиб дад-тузларда,
Теруб юрдим эгатлардан бир нави ризу рўзим.

Чидайвердим, бардошларим сақовий жим котдилар,
Сўз дедимид, кўз ёшларин дарё бўлиб оқидилар.
Менинг ўтига оқизилар, оловларда бўйнапар,
Бу ҳам камлини қилди, каро этдинар опопк юзим.

Этатларга ушонлардай тўхилтанинг учун деб,
Чидайверик чон-хонгандан сўнглиганинг учун деб,
Тиз чўхканинг, пойимизга юнкитанинг учун деб,
Гунодарни осаверди бўйнимига пак-пак тизим.

Алияқачон унгутандим чўпчиларим, аллами,
Болванимас, бағрилар мен боссан ёдим далими,
Болшига мен босшим эмас, кўйн барду аллами,
Пеше деб унгутандим хатто ўзим-ўзимин.

Мен ҳам аёл эдим ахир, зебу зиннат бекаси,
Езишарди: «Мен давъ қизни, «Замонанинг эркаси,
Ростиң дейни: дазмол қўймай ийлагимининг ёқаси,
Чанг-тубора чайб кетаваред эдим юзимин.

Енилаларни ятир бўлди маҳнатларнинг дастидан,
Кўзим хин кўрмай, кошни сув қимади ўзмади,
Менинг ўтига ўтилармимни не геламус тўсмади,
Орзу ятиларидар: юртим ўйтасайди тўзиб-тўзиб.

Дил тубида орзум гарниб, армонларга юкиндим,
Гулзоринни берниб, ўзим гул барганди тўкиндид,
Меҳнатларнинг золзоридан шамшод қаддим букилди,
Олдидан мен тилавердим қаноат, тўзим-тўзим.

Мен чидадим, чидайвердим... чидамади гурурим,
От солдириб келди, қамчинларга олди шурурим,
Букин байран, бунун менинг элим тутилган куни,
Яўл бўшатнинг, турур келар очгани кўр кўзимини.

Мутевлигим жуърватларга, исёнга алмашади,
Она тили удумларим ўзимга яратади,
Нур ёйнапар юртим аро... кўзларим қамашади,
Эниса келатириб ўйла, тўсни, говларни бўзиди.

1991 йил 1 сентябрь.

ҚАЛАМИ ДОВОТНИНГ УСТИДА ҚОЛДИ

(Ҳамкасбим Собиржон Жўраевни ёд этиб)

У билан бир ижодий жамоада ишладик. Гоят
камсҳан, содда, лекин хаста эди у. Кинин кўн-
тил, ҳокисор йигит эди. Собиржон узоқ ўйлар
хасталик билан олишиб яшади, ижод қилди.
Инсонлик не эканини билмаган бэзни жамоа-

лар, одамийликнинг кўчасидан ўтаолмаган бэзни
калондигом ҳамкаслар уни камситардилар. Ҳар
гал уларнинг кибири юришларига караб, Со-
биржонни эслайман...

Довот устиста қолди қамтар қаламинг сенинг,
Ўзинги ногодин, эслаб, ачинчанан гоҳида.
Қаламга зорин айтиб ўқинманан ҳар куни,
Коғозга савон айтиб, жавоб излар чоғимда.

Қоғоз-қамтар, ўзи он... лекин доим тирилар,
Қалам дагими мудом ўйди унинг кўнсиги.
Сендеқ мумтозини бўлса қаламкаш муддаойи,
Сендеқ бошига кўйса гурбетда гарби дўстин.

Қанни энди ҳамкаслар, қани энди устозлар,
Еди кўйилса, эди юракнингн тўрига.
Афсус, муруват гарниб... дійнёт созлар,
Кўмик кўйиган уларни сувб ўйланган кўнсиги.

Ногозден кўнсиги он, қаламидек меҳнаткаш,
Кибор ўйидан йироқ одамлигинг эслайман.
Ғаним келса сен энди ҳамшина маҳзан, дардкаш,
Нажот сўраганга бир қадамлигинг эслайман.

Улганин... қарнидоши, фарзанд эслайде асли,
Унинг руҳин этиб шод, қадрни тавоф ёйлайди.
Мен бир меҳробга бирга саҳда эттан ҳамсаёнинг,
Едини олди дилин шод ҳамда савоб айтилди.

Кулимира, ҳокисор турғанинг кўринар,
Ғадор, қибор кимсанлар ўтганди кўйик кериб.
Ҳамшина ўзгаплар маддага уринардиган,
Ҳамшина орқароқда, ўзгапларга ўй берниб.

Дунӣ мусофирихона... Сен кетдиган, ўзга келди,
Унинг ҳисоб китобин, ҳизоасин кўрмади.
Сенни сўраб неча бор Наврӯз олам келди,
Мозоринг узра ўйни полаларининг гулхони.

Оғзини очиб.

Ул лаҳд, танлавас,
Ким тикон, ким гундири,
Қашқирми, тулумни, булбули,
Лочини,

Ютиб, келган, ютэр, ютаверади,
Асрлар шу зайни ўтаверади...

Улим дөвр эмас,
Ул дарвазадир

Темир работларин очиқидир инни.

Ҳеч ким, ҳеч
Ҳеч қачон кўрган ҳам эмас,

Унинг паниксидан кимса омон

колганини.

1991 йил,

Фарёд чениб югурди еллар давлама-дала,
У қайтмайди, қайтмайди... кутманинг Собиржонни.
Бир кечда сарғанди соҳиб тутган қалам,
Бир парча ер лишиди бебаҳо бир жаҳонни.

Унг ёдимга солар барвақт сўнган ҳазонлар,
Негадир маҳзун тортиб, юнишнаман тъльига.
Нега ўм-яшил бонка ёпирилди тўзионлар,
Биз вазн жон-жон бўлди зулмат чўйкан қабрга.

Юрканинам, зарифам... яна урабошладинган,
Турпоқни менингларни унтар қалам даёхони,
Енголмади дардин, почиғи багрни тошларин,
Улни яхшин ташлар, чотлаб ўтар ёмонни.

Чаманларда сеп ёйди у севган баҳор-ю-ёз,
Ҳамон дилим тимдадар, қийнор ачниб бир савол,
Дардларда чидайверди у тутган қалам қоғоз,
Лекин дард чидайломай тобиб кетдими завол!

Наманнанинг кумушранг тонгларининг багри кун,
Ҳамон маёс-маёс термуди ҳилол,
Кироғондаги баглар эслар унга бозиг,
Кушлар, кумиллар бўзлаб сўзлаб бердилар уни,

Деди: — Собир инсонлик салтанатининг беги.

Уннин танинг эканни ўтига бўстон, ёблонлар,
Кекаларнинг кўлинин кўрдим мудом дуда.

Уннин танинадар арасус бадрёв, ёмонлар,
Ҳар киммин ўз терозу тоши бор бу дунёда.

Осимон тоқидан маёс-маёс термуди ҳилол,
Кироғондаги баш уриб, энтиғиб кўйди сойлар.

Боладайнин соддедил, бегуноҳ ёдин, далол,
Қаброто бўлсан сенга келтиридим гул бир бойлам.